

Čet izhaja vsaki dan, razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L. 8.—, 3 mesece L. 22.—, polno leto L. 75.—, v izposojnino mesečno L. 6.50 več.—. Po pošti L. 30 st.—. Oglasnina za 1 mm prostora v tiskovniški in obični oglašitvi L. 1.—, za ovrhne, zahvale, pomeni L. 1.50, oglašje denarnih zavodov L. 2.—, na prvi strani L. 2.—.

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst, ulica S. Francesca 10. Telefon 68-04. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglašitve, reklamacije in denar na upravnništvo. Rokopisi se ne vračajo. Neprilagojena pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, L. a. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Po volitvah na Grškem

V nedeljo 19. avgusta so se vršile na Grškem državno-zborske volitve, ki so po vrsti druge po padcu Pangalosovega samoderstva. Volilna borba je bila to pot mnogo ostrejša kot po navadi. To je povsem razumljivo, ker je pri teh volitvah šlo za odločitev o bodoči državni obliki. Poedine stranke so se razdelile v dva nasprotna tabora: republikanec-venizeliste in monarhiste. Prisotnost starega politika Venizelosa, ki se je po večletni odsotnosti vrnil v domovino in povzročil 4. julija t. l. padec Zaimisove vlade ter nato stvoril volilno vladno, je volilno borbo še bolj poodrila. Kakor je sam izjavil, je Venizelos igral pri tej borbi svojo poslednjo karto, — in zmagal je. Njegova zmaga in popolni poraz monarhistov sta dokazala, da je ideja republike ali kakor ji Grki pravijo "demokratije" globoko ukoreninjena med grškim narodom. Od celokupnega števila 250 mandatov je dobil Venizelos 227 poslaniških mest. Sprito tega je Venizelos po lahko izjavil, da je izid volitev od 19. avgusta največje zadoščenje, ki ga je dobil tekom svojega dolgega političnega udejstvovanja. Obnovil je in uvrstil nekdanji sijaj svoje stranke, ki je mati vseh republikanskih strank na Grškem.

Iz Venizelosove liberalne stranke so izšli vsi oni, ki so zadnje čase zavzemali najvažnejša mesta v grškem javnem življenju, tako general Plastiras, Kondilis, Papanastasiu, ki je znan radi svojega poslednjega puča, Mihalakopoulos in Kafandaris, katera sta kot ministri za zunanje zadeve in finance v poslednjih dveh Zaimisovih vladah obrnila nase vso pozornost evropskega časa, in končno tudi Pangalos, katerega je pred par tedni osvobodil Venizelos iz ječe.

Po porazu v Mali Aziji je propadla ideja Velike Grške, kralje je moral odpovedati prestolu in šest ministrov je bilo ustreljenih. Vse to je povzročilo velike ekonomske težave, ki so se še poostrele radi priselitve 1 1/2 milijona beguncev iz Male Azije. Sprito tega so bili monarhisti petinajst let v ozadju in na njihovo mesto so stopili republikanci. A ti so se pričeli v Venizelosovi odsotnosti, ki je moral po vojni zapustiti domovino, med seboj pripravljati. Ze po volitvah, ki so se vršile po Pangalosovem padcu v novembru leta 1926, so si monarhisti vnovič pomagali, posebno na Peloponezu, dočim so ostali grški otoki in maloazijski begunci še vedno republikanski, in Zaimis je bil prisiljen, da sprejme v vlado skupino umernih rojalistov, ki jim je načeloval Metaksas. Iz tega je sledilo, da ni bila vlada ne levičarska ne desničarska, kar je povzročilo zastoj v parlamentarnem delovanju. V stari zbornici je bilo pet venizelističnih ali republikanskih strank in štiri monarhistične. Republikansko skupino je tvorila predvsem liberalna stranka, ki jo je v Venizelosovi odsotnosti vodil bivši minister Kafandaris. Imela je 87 poslancev in je bila najštevilnejša stranka. Nadalje so spadali k republikanskemu bloku konservativni liberalci, ki jim je načeloval bivši zunanji minister Mihalakopoulos in ki so imeli 27 poslaniških mest, in socialni demokrati Papanastasiu, ki so imeli 19 mest v zbornici. Poleg tega je treba prištevati k republikanski skupini tudi stranki narodnih demokratov in zemljeradnikov, ki sta imeli vsaka po štiri poslance.

Royalistično skupino je tvorilo 65 radikalnih monarhistov pod vodstvom Kaldarisa. 45 umernih monarhistov Metaksasa, 13 neodvisnih monarhistov in 6 poslancev skrajne Vozikisove stranke. V parlamentu je sedelo nadalje še 9 komunistov in 7 konservativnih republikancev, ki se niso prištevati ne k eni ne k drugi skupini.

Pri volitvah se je storilo pet velikih skupin, med katerimi je bila najštevilnejša Venizelosova skupina. Venizelosu so podpirali Papanastasiu, Mihalakopoulos in Kondilis, ker jim je bil zagotovil 15 mest v novi zbornici.

Druge skupino so tvorili monarhisti Kaldarisa, Metaksisa in Vozikisa. Kot nekaj spajajoč

člen med posameznimi monarhističnimi skupinami je bil bivši svetovalec kralja Konstantina dr. Streit, ki je to pot prvič nastopil na političnem polju.

Bivši samoderzec Pangalos, ki se je še nadalje smatral za predsednika republike, je tvoril tretjo skupino. Kafandaris, ki se po povratku Venizelosa ni hotel njemu pokoriti, je povzročil razkol v stranki in nastopil pri volitvah povsem samostojno kot vodja napredne stranke. Peto skupino so končno tvorili komunisti.

Po nedeljskih volitvah je novi grški parlament tako-le razdeljen: Venizelos ima 227 mandatov, največja stranka za njim je monarhistična stranka Kaldarisa s 14 poslanci. Kafandaris je skupno s komunisti dobil 4 mandate, a Pangalos enega. Metaksas in druge manjše skupine so ostale brez poslancev.

Na Venizelosa so sedaj uprli vsi pogledi Grške. Od njega se predvsem pričakuje, da reši de-

želo iz težkega ekonomskega položaja. Pričakujejo se nadalje redukcije v državnem uradništvu in pa ukrepi proti komunizmu. Kar se zunanje politike tiče, je pričakovati, da se izboljšajo odnosi s kraljevino SHS in da se reši vprašanje jugoslovanske cone v solunskem pristanišču.

Grško časopisje je Venizelosovo zmago pozdravilo z veliko radostjo. Z veliko manjšim navdušenjem pa piše o njem bolgarski tisk, ker vidi v grškem državniku starega neprijatelja Bolgarske. Nekateri listi so prinesli tudi vest, da bo Venizelos predlagal prijateljsko arbitražno pogodbo z Jugoslavijo in Romunijo, kar naj bi služilo za nekako osnovo novega balkanskega bloka.

RIM, 26. Belgijski poslanik se je podal včeraj v palačo Chigi ter izrazil svoje obžalovanje radi terorističnega atentata na kr. italijanski konzulat v Liegeu.

Dr. Mussolini na vojaških vezbah pri Monteferratu

RIM, 27. Včeraj se je načelnik vlade napotil na grite v okolici Bielle, da prisostvuje vezbam oddelkov brzi čet, ki se mu dajo tam te dni. On. Mussolini je sledil vezbam z nekega ugodnega opazovališča v bližini kraja Candello, nato je jahal na konju preko zemljišča, kjer so se vršile vezbe, ter tako od blizu prisostvoval taktičnim vajam 3 bersaljskih polkov in 2 konjeniških polkov. Popoldne je obiskal taborišča čet pri Monteferratu ter se tu pa tam pomudil pri raznih oddelkih. Ob tej priliki je jako pohvalil red v taboriščih, duševno razpoloženje častnikov in moštva ter zadržanje čet, ki so pod vodstvom častnikov prepevale v njegovi navzočnosti patriotske himne ter mu na razne načine izkazovale svojo udanost. Civilno prebivalstvo je načelnika vlade povsod burno pozdravljalo.

Kelloggova protivojna pogodba

je bila včeraj popoldne na svečan način podpisana v Parizu

Izjave in razgovori

Zastopnikov posameznih držav
PARIZ, 27. V soboto in tokom včerajšnjega dne so prispeli v Pariz še poslednji zastopniki držav, ki so pristale na Kelloggovo protivojno pogodbo.

Med drugimi je prispel tudi dr. Beneš, zunanji minister čehoslovaške republike, ki je še istega dne — v soboto — tokom popoldneva sprejel zastopnike tiska, katerim je med drugim izjavil: «Leta 1918, takoj po vojni, se je pričel boj za mir. V poslednjih desetih letih smo imeli priliko opaziti, kako se polagoma pomirjajo duhovi med posameznimi državami Evrope. Ni moglo zmanjkati dejstva, da se vedno bolj bližamo mirni dobi, ko smo bliže preko več etap, med katerimi so bile najtežje: razna pogajanja v Ženevi, locarnski pakt in, sedaj, Kelloggov pakt. Trajnega miru ni mogoče doseči z eno samo diplomatično listino. Za njegovo ohranitev se je treba boriti brez prestanka. Kelloggov pakt pomeni velik korak naprej po poti do zagotovitve miru. Takšne pogodbe imajo važen moralen pomen, ker povzročijo polagoma, kar imenujemo moralno razorožitev, razorožitev duhov.» Minister je govoril nato o pomenu, ki ga ima Kelloggova protivojna pogodba za čehoslovaško.

Veliko pozornost je vzbudil prihod dr. Stresemanna, ki se je pripeljal včeraj ob 15. uri v spremstvu svojega zdravnika, nekaterih tajnikov in poslanika von Höschke, ki ga je bil šel čakati na mejo. Nič čudnega, če so novinarji z zanimanjem pričakovali dr. Stresemanna, saj se je po sklenitvi miru zgodilo prvi krat, da je nemški minister za zunanje zadeve stopil na francoska tla. Gosta so sprejeli na postaji zastopniki francoske vlade, osebe nemškega poslanstva in številna nemška kolonijala. Nemci so dr. Stresemannu ploskali in mu parkrat zaklicali v pozdrav pristni nemški «Hoch!», s perona pa je bilo slišati tudi nekaj protestnih klicev in žvižgov. Tudi par bolj vnetih francoskih nacionalistov je bilo prišlo «pozdravljati» nemškega ministra.

Dr. Stresemann se je v avtomobilu odpeljal najprej na Elizej, kjer je izročil vizitko za predsednika republike Doumerguea, nato pa na nemško poslaništvo, kjer bo te dni prebival. Novinarjev ni spregledal, ker so mu zdravniki prepovedali sleherni napor, ki ni prav nujno potreben. Pripravil pa je za tisk na stroj pisano izjavo in z njo so se morali novinarji zadovoljiti. V tej izjavi govori dr. Stresemann o važnosti Kelloggovega pakta, o miroljubnosti nemškega naroda in o potrebi francosko-nemškega zblizanja.

Briand je včeraj popoldne sprejel najprej poljskega zunanjega ministra Zaleskega, nato pa dr. Stresemanna, s katerim se je razgovarjal kakšnih štiri-deset minut. Govorila sta baje tu-

di o izpraznitvi Porenja, o vprašanju torej, ki sedaj prav poseben zanimanje Nemce.

Vrtilo se je tokom dneva še več drugih razgovorov med raznimi državniki. Tako je na pr. Kellogg obiskal ministrskega predsednika Poincaréja. Zvečer sta Kellogg in njegova žena povabila na obed v francosko poslaništvo zastopnike držav, ki so prišli v Pariz, da podpisajo protivojno pogodbo.

Ceremonija v francoskem zml. ministertvu

Zgodovinski trenutki - Govor ministra Brianda

Pariz je bil danes že na vse zgodaj ves v zastavah. Vrvjenje na ulicah je bilo še vse bolj živahno nego druge dni.

Napočilo je bil zgodovinski dan: vojna se ima proglasiti kot nezakonito sredstvo pri izvajanju nacionalne politike. Boj proti vojni proslavlja novo zmago.

Ali bo ta zmaga končna, ali bo ta mir trajen? Varal bi se, kdor bi gojil upanje, da bo res tako, da vojne res ne bo več na svetu. Prav je povedal dr. Beneš, ko je rekel, da se trajni mir ne da doseči z eno samo diplomatično listino, z enim samim mahljajem, marveč da se mora človeštvo trajno in vneto boriti proti vojni, če hoče imeti mir.

Tudi Kelloggova protivojna pogodba je samo diplomatična lista, ki ne more že sama po sebi obračunati za vselej z vojnami. Pač pa ima velik moralni pomen. Človeštvo je povodom zadnje svetovne vojne občutilo in spoznalo vse brezmejno gorje, ki mu ga vojna prinaša. Iz tega spoznanja se je rodila borba proti vojni. V vseh državah se še nahajajo «oboroženi duhovi», ki rovarijo proti miru, a protivojna borba jih polagoma razorožuje tako, da se njihovo število vedno bolj krči. In Kelloggova pogodba, s katero se odgovorne vlade odpovedujejo vojni kot sredstvu nacionalne politike, pomeni velik uspeh te «razoroževalne» borbe.

Ceremonija v poslaniškem salonu Quay d'Orsay se je izvršila z veliko slovesnostjo. Navzočnih je bilo kakšnih 300 povabilencev in poleg teh še več ko 200 novinarjev. Mnogi kinematografski operaterji so bili razpostavili svoje aparate, da posnamejo zgodovinski dogodek. Štirje žarometi so izlivali svoje žarke na podkvasito zeleno mizo, za katero so sedli zastopniki pogodbениh držav, ki so prispeli v dvorano ob 15. uri.

Briand, kot predsednik se-stanka, je sadel k sredini mize, na desni strani je imel Kellogga, na levi pa dr. Stresemanna. Pri isti mizi so sedeli tudi zastopniki vseh ostalih držav.

Ob 15.15 se je dvignil g. Briand in spregovoril. Dejal je v glavnem:

«Občuti, ko sprejema prve podpisnike protivojne pogodbe.

Govornik je izrazil hvaležnost vseh naprav Kellogg, Chamberlainu in dr. Stresemannu, ki so bili vedno verni borci mirovne ideje. Današnji dogodek zaznamuje važno razdobje v zgodovini človeštva. Pariški pakt more in mora biti pakt edinstvi. Prvi krat v zgodovini se v svečani listini — s katero je vezana čast velikih držav, ki imajo za seboj preteklost težkih političnih bojev — brez pridržkov obsoja vojna kot sredstvo nacionalne politike, obsoja se torej egoistična in prostovoljna vojna, ki postaja s tem protizakonita.

Pokt oznanja svetu prebujanje velikega upanja. Naša dolžnost bo storiti vse, da se človeštvo v tem upanju ne bo varalo. Proglasjanje miru ne zadostuje; mir je treba organizirati. Nasilna reševanja sporov bo treba nadomestiti z mirnim pravnim reševanjem. To je naloga, ki nas čaka v prihodnosti.

Briand je tako-le zaključil svoj govor: «V tej pomembni uri, ko se vest narodov očisti, poiščimo skupno misel, da izlije-mo vanjo vse naše navdušenje in vse naše zatajevanje. Vsi narodi, ki so tukaj zastopani, so prelili svojo kri na bojnih polj-nah poslednje velike vojne. Jaz vam predlagam, da poklonimo vsem onim, ki so padli v vojni, ta dogodek, ki ga bomo sedaj po-

Besedilo pogodbe

Briandov govor je bil preveden, nakar je francoski minister prečital besedilo pogodbe.

V uvodu pogodbe so navedeni pogodbeniki ter razlogi in nagibi, ki so dovedli pogovornike o-menejenih držav do sklenitve pogodbe proti vojni. Tu se navaja predvsem njihova globoka za-vest dolžnosti, ki jim jo nalaga njihova visoka funkcija, da skri-bijo za blagor človeštva, dalje želja, da se ne samo poglobijo sedanji prijateljski odnosi, ki med njihovimi narodi, marveč da se tudi prepreči vsaka vojna med državami; radi tega hočejo skleniti formalno pogodbo, s ka-terio obsojijo vojno kot sred-stvo državne politike in se ji od-rečejo v prid mirnega reševanja mednarodnih sporov. Pri tem se zanašajo, da, vzpodbujene po-tem zgledu, pristopijo k pogod-bi tudi vse druge države sveta.

Določbe pa so sledeče:

Čl. 1. Visoki pogodbeniki iz-javljajo svečano v imenu svojih ljudstev, da obsojajo uporabla-nje vojne za reševanje medna-rodnih sporov in se ji odpove-dujejo kot sredstvu državne po-litike v svojih medsebojnih od-nosajih.

Čl. 2. Visoki pogodbeniki pri-znavajo, da se ugoditev ali reši-tev vsakega nesporazuma ali spora, kateri bi uteknil nastati med njimi, naj bosta njegova narava ali njegov izvor kakr-šnakoli, ne smeta nikdar iskati po drugi poti razen s pomočjo mirnih sredstev.

Čl. 3. To pogodbo bodo visoki pogodbeniki, ki so navedeni v uvodu, ratificirali v skladu s svojimi ustavami. Pogodba bo stopila v veljavo takoj po polo-žitvi ratifikacijskih listin.

Ob 14.45 je Briand povabil navzočne polnomočne zastopni-ke, naj podpisajo pogodbo. Rav-natelj protokola g. De Fouquie-rès je stopil k dr. Stresemannu in ga glasno poklical: «Gospod zastopnik Nemčije!»

Dr. Stresemann se je dvignil in stopil k mizi, kjer je bilo be-sedilo pogodbe, ki jo je hitro podpisal. Za njim so podpisali po vrsti gg. Kellogg (Združene države), Hymans (Belgija), Bri-and (Francija), lord Cushendun (Anglija), Mac Kenzie King (Ka-nada), Mac Lachlan (Avstralija), Parr (Nova Zelandija), Smith (Južna Afrika), Cosgrave (Ir-ska), grof Manzoni (Italija), grof Ušida (Japonska), Zalesky (Polj-ska). Kot zadnji je podpisal po-godbo ob 15.55 zastopnik Čeho-slovaške dr. Beneš.

Ceremonija se je zaključila ob 16. uri.

Dr. Stresemann je tokom po-poldneva obiskal francoskega ministrskega predsednika Poi-ncaréja in se je z njim razgovar-jal eno uro in dvajset minut. Ni znano, o čem sta državnika raz-pravljala. Nemškega ministra je na ulici pozdravila večja mno-žica.

Ledolomec „Krasin“

bo danes odplul proti Svalbardu

OSLO, 27. Norveška brzjojav-na agencija poroča iz Bergena, da bo ruski ledolomec «Krasin» jutri zjutraj odplul proti King's bayu. Na ladjo je bilo vkrcanih 3000 ton premoga, tako da je preskrbljena za vse slučajnosti, tudi za morebitno neprostovolj-no prezimovanje v polarnih krajih.

Položaj reševalskih ladij

pri Svalbardskih otokih

RIM, 27. Radiopostaja ladje «Città di Milano» je sporočila, da je bilo tudi v soboto vreme na Sval-bardih izredno slabo, zlasti na vzhodni strani. «Braganza» je še vedno zasedrana vzhodno od otoka Great. Veter, ki vztrajno piha od vzhoda, se je tokom dneva spreme-nil v silen vihar in je pričel gnati ledovje proti jugu; radi tega meni poveljnik «Braganza», da bi bilo težko in tudi nevarno vrniti se mi-mo severnega dela Svalbardov. V nedelje se je vreme nekoliko zbolj-shlo, tako da sta bili mogoči 2 po-izvedovalni vožnji na severni strani otoka Great. Toda o njunem us-pehu niso še prispelo točne vesti. Kitolovska ladja «Westokari» se nahaja severno od otoka Victoria v bližini zemlje in razbitega ledov-ja; veter je tam jako močan. Kitolovska ladja «Hobby» se je nahajala včeraj zapadno od Rta C'ora (Franc Jožefova zemlja); obdana je s ledovjem in se mora boriti s silnim vetrom. Ladja «Città di Milano», ki nadaljuje poizvedoval-no plovbo in razna znanstvena raz-iskovanja, je včeraj odplula iz King's' baya proti zapadu, kjer bo v razdalji 100—150 milj prouč-evala morje v coni Zalivskega toka. (Stefani)

Nagrade družinam z mnogimi otroci

PIACENZA, 27. Včeraj popold-ne je prefekt v navzočnosti po-teštatovega namestnika izročil v mestni hiši 29 družinskim gla-varjem nagrade, ki jim jih je nakazal načelnik vlade radi tega, ker so očetje mnogih otrok. Prefekt je imel ob tej priliki na-govor, v katerem je med drugim dejal, da se nagrade načelnika vlade ne smejo smatrati kot gnotne podpore, marveč kot znak njegovega zadovoljstva nad plodovitimi družinami v po-krajini Piacenza. Obdarovanci so naprosili prefekta, naj se v njihovem imenu zahvali on. Mussoliniju.

LETALSKA NESREČA

MILAN, 27. Včeraj okoli 17. ure se je dogodila na letališču v Talie-do letalska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Civilni letalec - no-vinec je na povratku s poučnega poleta radi zgrešenega manevra strmoglavil s svojim letalom z vi-šine 200 metrov ter se ubil.

50 komunistov aretiranih v Parizu

PARIZ, 27. Policija je aretirala kakšnih petdeset komunistov, ko so razdeljevali letake, v katerih so pozivali vojaštvo k neposkoršni-

Požar v „Seljaškem domu“

ZAGREB, 27. Danes okrog 13.30 je nastal na «Seljaškem domu» požar. Ogenj se je poja-vil v prvem nadstropju in sicer v onih prostorih, kjer je bil polo-žen Stjepan Radić na mrtvaški oder. Dejstvo, da je požar iz-bruhnil istočasno tudi na pod-strešju, je dalo povod raznim govoricam, da je bil ogenj pod-taknen.

Požar, ki je nastal v prvem nadstropju, je bil takoj opažen. Tam so bili spravljeni še veneci in črna draperija, s katero je bila prevlečena notranost «Seljaškega doma» o priliki smrti Stjepana Radića. Na malem o-dru, nad katerim je bila slika Stjepana Radića, je gorelo vse od pogreba dalje za časa narod-nega žalovanja 20 sveč. V tem prostoru je najprej nastal požar. Ogenj, ki je bil po eni ver-ziji nastal od dogorele sveče, se je bliskovito širil in je kmalu zajel vso dvorano. Gasilci, ki so takoj prihiti, so kmalu poga-sili požar, vendar pa je zgore-lo mnogo dragocenih predme-tov, ki so bili predvsem zgodo-vinske važnosti. Tako je na pr. zgorela spominska knjiga s pod-pisi udeležencev pri Radićevem pogrebu. Zgoreli so tudi mnogi veneci in blazina s kroglo, od ka-tere je bil Radić zadet povodom atentata v narodni skupščini.

Komaj so gasilci odšli, se je pojavil ogenj na podstrešju. Pla-meni so zajeli kupolo in streho, tako da je obstojala nevarnost, da postane ves «Seljaški dom» žrtev plamenov. Pred Domom se je zbralo okrog 5.000 ljudi. Po daljšem naporu se je ognje-gascem, ki so se bili vrnili, po-srečilo lokalizirati požar in po-gasiti ogenj. Škoda je precejšnja in še ni precenjena.

Vest o požaru v «Seljaškem domu» se je hitro razširila po mestu in okolici. Ljudje so od vseh strani drveli proti «Selja-skemu domu, tako da je množi-ca stalno naraščala. Policija je le s težavo vzdrževala red. O vzrokih požara so se takoj za-čele širiti najrazličnejše vesti. Mnogi domnevajo, da je bil o-genj podtaknen. «Narodni Val» poroča, da se je zgledalo v nje-govem uredništvu tokom dopol-dneva več prič, ki so opazile raz-ne sumljive osebe okoli «Se-ljaškega doma». Neki avtomobil je tik pred požarom obstal pred poslopjem. Nekateri moški so izstopili in šli v «Seljaški dom». Vrnili so se čez par mi-nut in se takoj odpeljali. Tedaj je izbruhnil požar.

Radi teh vesti, katere je treba sicer sprejeti z rezervno, se je začelo polaščati množice razbur-jenje. Vršile so se po ulicah raz-ne demonstracije, do omembe vrednih incidentov pa ni prišlo. Orožništvo je bilo v stalni pri-pravljenosti.

Ahmed Zogu

bo proglašen za albanskega kralja v sredo

Spomenica bodočega vladarja poslancem

TIRANA, 27. Nekateri inozem-ski listi so prinesli vest, da je bil Ahmed Zogu proglašen za kra-lja Albanije. Ta vest pa je bila preuranjena in je vzbudil v tu-kajšnji javnosti veliko presene-čenje, daš je gotovo, da bo Ah-med Zogu res postal albanski kralj. Ustavodajna skupščina, ki je imela v soboto svojo otvori-tveno sejo, je potrdila izvolitev vseh poslancev in bo šele jutri ali pojutrišnjem načela razpra-vo o ustavni reformi ter o spre-membi režima. Domneva se in je zelo verjetno, da bo Ahmed Zogu proglašen za kralja v sre-do. Na otvoritveni seji ustavo-dajne skupščine, kateri je pris-tostvoval ves diplomatski zbor, je pravosodni minister prečital spomenico predsednika republi-ke, katere se glasi:

«Častiti poslanci! Predsedni-štvo albanske države pozdrav-lja v tem zgodovinskem trenot-ku z največjo radostjo zastopni-ke suverena naroda in jim vo-šči, da bi veliko poslanstvo, ki jim ga je poveril narod, bilo us-pešno.

Pozdravljajoč vas in želeč, da bi z največjim uspehom dovršili vaše svete naloge, smatramo kot našo patriotsko dolžnost ome-niti, da bi albanski narod, po dolgotrajni dobi raznovrstnih peripetij v nacionalnem življe-

Bila je radi svojega blagega značaja splošno priljubljena. Sardočevo družino je s tem zadel hud udarec. Pred par meseci jim je neizprosna smrt ugrabila očeta, pok. Josipa. Pokojnik je bil železničar in je umrl v južni Italiji, kjer je tudi pokopan.

Teklo prizadeto družini izražamo naše iskreno sožalje; blaga pokojnica naj počiva v miru!

Imamo samo ena imena, aliska imena, volarajo, Jančarijo, Kozarišče, bi pričakovali tudi za skupne konje, pašnike odgovarjajoče prastarim krajevno ime ali na drugi strani, ne bi imeli poleg pastirjev - volarjev, kumarjev in jančarij bi z ozirom na pridevnik kobil pričakovali tudi pastirje-kobarje to je konjske pastirje in ime Kobarjo ali slično. Kobarid je tako ime, vzemite si je, če vam je ljubo, naglašajte se Kobarid, Kobarida, kakor človek, človeka. Nenavadna končnica -id naj vas niti najmanj ne moti, je pristno tolminska; Erjavce ima v iz svoje popotne torbe zabeleženo iz Grahovega belida - bela koza.

Odgovoriti moram še natančneje, kakaj se ne stinjam z razlago Medved - Meddolec in kakaj sem imenoval testvarno Beletovo razlago golo Erjavce. Prineke Medved poznajo tudi Čehi v obliki Medved in ga smatrajo za živalskega, kakor poznamo tudi iz rimske-katoliškega koledarja svetnico Ursulo, ki znači medvedko. Prilika in krajevne označbe, ki bi imela za podlago medvedko, kotlikor je meni znano, sploh ni, za svet ki leži med več dol, imamo druge zemljepisne označbe. Ko bi pa izraz Meddol obstajal in poleg njega priimek Meddolec ali fone tično Meddovc, ni razloga ne alovenske možnosti, da bi se preobrazil v Medveda, vsaj za tistega ne, ki dela na glasovnih temeljih postavljenih od naših jezikovnih avtoritet, Miklošiča, Strakla in Skrabca. Zato rajši prezmemo ostala izvajanja n. pr. da je Jazbec - Jasavec in druga, ki jih vsebuje zadnji del Beletovega članka.

K sklepu mi budi dovoljena še ona neosebna, ampak stvarna pripomba. Prepuščam sodbi občinstva, če je bil moj nastop v tej stvari potreben ali ne in če je res, da nisem problema živalskih priimkov preudaril. Oglasil sem se, ker je g. Baške morda nevedel in nehotel trgal ta problem iz slovanke kulturne skupnosti. Krajevni problem obstaja naprej kot neadela na vrzel, ki jo lahko pustimo nezazidano, lahko jo pa tudi rešimo, toda na sistematičen, organiziran način. Na vsak način pa se moramo zavedati, da stojimo tu pred težko, zamotano nalogo, za katero je treba mnogo truda, znanja in sposobnosti, drugače bo naša škoda večja, ko korist. Vsakdo je lahko poklican, da gradivo zbira in urejuje; da ga razbere in sistematično obdela in da pridemo ven iz jezikoslovnega ječanja, za to delo pa je vprašanje, kdo je sposoben, da ga obvlada. Najboljši mož bi moral vložiti vanje svoje najboljše moči. Celokupna javnost rada sprejme zreli sad, ob nezrele plodove se obregne.

To sem povedal, ker mi je bilo na srcu.

Jos. Jurca.

Naše nebo v septembru

Seince. Prostemu očesu se prikazuje Solnce kot silno svetla in čista ploskev. Saj je splošno v rabi izraz: čisto kot solnce. In vendar ni Solnce vzor čistosti, da, ravna nasprotno. Kar vidimo od Solnce, imenujejo astronomi fotosfero (svetlobno krogo). Njena svetlost od daleč prekaša vsa umetna svetila. Prosto oko vidi fotosfero kot enakomerno svetlo okroglo ploskev. Pri proučevanju z boljšim daljnogledom pa opazimo, da je površje zrnat in da spominja po obliki na rižovo ali ječmenovo kašo.

Razen tega pa je svetlo solnčno površje omadeževano po pegah, to je po ogromnih temnejših plasteh, črjih premer do več kot 90.000 km. Po obliki bi bile globoke vdrtine v fotosfero; po vsej verjetnosti pa gre za vrtnice nadelektriranih snovi. Vsekakor pa so pege znaki močne delavnosti na solnčnem površju.

Število peg ni vedno enako. V precej enakomernih periodah pada in raste to njih število. Iz tega lahko sklepamo, da pada in raste v enakih dobah tudi solnčna delavnost (aktivnost). Vse kaže, da bo naraščajoča perioda solnčnih peg, ki je pričela l. 1923., dosegla letos svoj višek. Tako je zvezdarna v Talmaju na Francoskem letu zabeležila za dobo od 1. januarja do 15. julija 184 peg, dočim jih je lani v odgovarjajoči dobi registrirala samo 159.

Izredno bogat na solnčnih pegah je bil mesec julij. Od 5. do 11. julija je bil sicer zaznati manjši pojemek. Od 12. dalje pa je bilo vsak dan od 7 do 9 skupin solnčnih peg, ki so se odlikovale po velikosti. Marsikatera teh skupin je bila celo vidna s prostim očesom.

Zanimivo je, da se je ta doba izredne solnčne aktivnosti krila z dobo posebno visoke temperature v juliju. Tudi dnevi visoke temperature v juniju so se ujemali z ojačeno solnčno delavnostjo. Mesec avgust se že itak vsako leto od 1. do 20. odlikuje po večjem številu peg, ki pa je letos še posebno bogato. Zadnja tretjina avgusta prinaša običajno manj solnčnih peg in tudi

nižjo temperaturo.

Sprbu tako vzporednosti je naravno, da iščejo tudi vročino zavistnost med ojačenim delovanjem solnce, ki se izraža v večjem številu peg, in visoki temperaturo in sušo na Zemlji. Verjetnost je velika, toda proučevani material je še nezadosten, da bi lahko z gotovostjo sklepali na tako zavisnost. Tako je preteklo leto 1927. izkazal pojemek v številu solnčnih peg, vreme pa je bilo vsaj pri nas vroče in suho.

Solnce se niža v septembru čim dalje bolj na nebesnem svodu. 1. septembra je še 8° 17' severno od ravnika. 23. septembra prekorači ob 8. uri ravnika. Tedaj je astronomski konec poletja in začetek jeseni. Tega dne sta dan in noč za vso zemeljsko oblo enako dolga (jesensko enakonočje). Vzporedno s tem pojema dan zelo hitro: od 13 ur 24 min. ob začetku meseca na 11 ur 42 min. ob koncu.

Solnce gre v Trstu skozi pol-dnevnik 1. septembra ob 12. uri 4 min. 54 sek., 15. ob 12. uri 0 min. 9 sek. in 29. ob 11. uri 57 min. 17 sek.

Luna. Zadnji krajec bo 6. septembra ob 23. uri 35 min., nova

luna ali mlaj 14. ob 2. uri 21 min., prvi krajec 22. ob 3. uri 58 min. in ščip ali polna luna 29. ob 13. uri 43 min.

Najbližje Zemlji ali v perigeju bo Luna 4. septembra ob 18. uri, najbolj oddaljena od nje ali v apogeju 20. septembra ob 3. uri. Najmanjša razdalja bo znašala 368.750 km, največja 404.570 km.

Planeti. Merkur bo viden proti koncu meseca ob večernih urah na zapadnem nebu takoj po solnčnem zahodu.

Venera je skozi ves september nevidna, ker je preblizu Solncu.

Mars dobiva navidezno čimdalje večji premer in postaja radi tega bolj viden. Nahajal se bo v ozvezdju Bika in se bo dal torej opazovati v drugi polovici noči.

Jupiter je viden ves mesec skozi vso noč. V septembru spremeni zelo malo svoje mesto na nebesnem svodu.

Saturn je ob večernih urah še slabo viden na zapadu.

Uran, ki se s prostim očesom ne da opazovati, bo v ozvezdju Rib ter bo ves mesec viden.

Skraini planet Neptun pa bo sploh neviden, ker je za naše oko preblizu Solncu.

Iznenadenja v temi

Anton Čekov.

Muha srednje velikosti je skočila v nos uradnika Gagina. Ali je bila radovednost, ali pa je zašla v nočni temi. Uradnikov nos je bil občutljiv, ni mogel prenesti navzočnosti tujega telesa v svoji votlini. Dal je znamenje za kihanje. Gagin je v resnici kihnil s takim užitek in s tako močnim glasom, da se je stresla postelja in zaškrpala v svojih sklepih. Tudi Gaginova žena, Marija Mihajlovna, cvetoča blondinka, se je zamajala in se prebudila. Zrla je v temino, vzdihnila in se obrnila na drugo stran. Čez pet minut se je obrnila znova, zaklopila trdno svoje oči, a ni mogla zaspati. Vdihanje in premetanje se z ene strani na drugo (je slednjič vstala; šla tiho mimo moža, si obula copate in stopila k oknu. Na dvorišču je bila tema. Vidni so bili le temni profili dreves in strehe gospodarskih poslopj. Na vzhodu se je jedva začelo nekoliko svetlikati, rahlo se je oblačilo. Vseposvoda je vladal mir. Molčal je tudi vaški strahnik, ki je bil plačan zato, da je motil nočni mir. Mir je bil prekinjen po Mariji Mihajlovni. Ko je gledala skozi okno na dvorišče, je nenadoma zakrčila. Zdelo se ji je, da se je z gredič, kjer je stal ogoljen topol, namerila neka temna postava narnavost proti hiši. Spočetka je mislila, da je morda krava ali konj, toda potem, ko je natančneje opazovala, je videla natančno, da so to obrisi nekega človeka. Zdelo se ji je, da se je dotična oseba približala oknu, ki vodi v kuhinjo, postala nekoliko, kakor da premišljuje, nato je položila eno nogo na prizidek in izginila v notranjost.

«Tati! ji je šinilo skozi možgane, njen obraz se je pokrnil z mrtvaško barvo. V hipu si je ustvarila celotno sliko: tat je vstopil v kuhinjo, iz kuhinje v jedilnico, srebrenina je v omari... dalje je spalnica... en mahljaj... bolesten obraz... dragoceni predmeti... Kolen so se ji tresla, mravljinci so ji šli po životu.

«Vasilij, je potresla moža. «Vasilij! Ah, moj Bog, spi kakor mrtev. Zbudi se. Vasilij, svetujem ti! «Kaj pa je? je zamrmral uradnik zadržujoč sapo in govorec pretrgano.

«Zbudi se, za božjo voljo! Tat je šel v kuhinjo. Stala sem ob oknu in videla, kako je nekdo splezal skozi kuhinjsko okno. Prišel bo v jedilnico... Zlice so v omari! Vasilij, na ta način so vlomili prejšnje leto v hišo Marije Jegorovne.

«Kaj... kaj hočeš? «Moj Bog, saj me ne sliši! Ali me ne razumeš, bedak, da sem videla pred par minutami tujega človeka, ki je splezal v kuhinjo. Pelagija je boječa in... srebrenina je v omari.

«Neumnost! «Vasilij, to je neznosno! Govorim ti o nesreči, a ti spiš in mrmaš. Kaj pa hočeš torej? Ali hočeš, da te okradejo in razmearijo? «Uradnik se je polagoma dvignil na postelji in začel dolgočasno zehati.

«Kaj sam ve, kakšna vrsta ljudi ste vi ženske, je mrmljal. «Se po noči ne daste človeku miru. Zbuditi človeka za neumnost! «Vasilij, prišezem ti, videla sem človeka, ki je splezal skozi okno! «In kaj je za to? Pusti, naj spleza... Bržkone je ognjegasec, ki je prišel k Pelagiji.

«Kaaaj? Kaj si dejal? «Dejal sem, da je prišel ognjegasec k Pelagiji.

«Tem slabše! je vzkliknila Marija Mihajlovna. «To je slabše nego tat. Ne trpiš nemoralnosti v svoji hiši.

so za to tu, da se zanimajo za kuharico.

«Ne, Vasilij, to se pravi, da me ti še ne poznaš. Ne morem prenesti misli, da se godi kaj takega v moji hiši... Prosim te, da greš na mesto v kuhinjo in mu zapoveš, naj takoj odide! Jutri bom povedala Pelagiji, da ji ne dovoljujem takih svobodnosti! Kadar bom mrtva, si lahko privoščite v svoji hiši take grdobije, toda danes še ne!

«Vrag... je zamrmral Gagin. «Dobro, razlož mi s svojimi ženskimi možgani, zakaj moram iti? «Vasilij, jaz bom omedlela! «Gagin je pljunil, si obul copate, pljunil še enkrat in se napotil proti kuhinji. Bila je tema kakor v rogu in uradnik je moral iti tipa. Medpotoma je potkal na vrata otroške spalnice in prebudil pestunjo.

«Bazilija, je dejal, «tati sem dal moje spalno suknjo, da jo očistiš. Kje je? «Gospod, dala sem jo Pelagiji, da jo očisti ona.

«Kakšen nered! Sprejmete vsako stvar, a ničesar ne naredite... Glej, zdaj moram hoditi okoli tak, kakor sen.

Vstopil je v kuhinjo in nameril proti skrini, na kateri je spala kuharica.

«Pelagija, je začel in se dotaknil njenih ramen, da bi jo prebudil. «Ti! Pelagija! Zakaj se delaš da spiš? Saj ne spiš! Kdo je prišel k tebi skozi okno? «U! Dobro jutro! Prišel skozi okno? Kdo mislite, da bi prihajal skozi okno.

«Zaman je, če tajiš! Red raje svojemu ptičku, da naj jo pobriše, dokler je živ in zdrav. Razumeš? Tu ni nič drugega storiti!

«Ali govorite resno, gospod? Lepo norico ste dobili. Ves dan delam, niti minute ne počivam, ponoči pa me nadlegujejo s takimi besedami. Za štiri rublje na mesec vam služim brez čaja in sladkorja, za zahvalo pa ne dobim drugega kot podobne besede. Služila sem pri trgovcih, a nisem nikoli doživela take sramote.

«Dosti, dosti, ni treba toliko javkati! Treba je samo, da tvoj ognjegasec na mesto odide! Me razumeš? «Vi grešite, gospod, je dejala Pelagija, v njenem glasu je trepetal jok. «Plemenita, učena gospoda ste... in ne razumete, da z našim nesrečnim življenjem... Začela je jokati. «Zaman je, da se braniš, ker mi nihče ne verjame.

«Dosti, dosti... Saj meni nič ni mar! Poslala me je moja žena. Radi mene pride lahko sam vrag skozi okno, me nič ne briga! Uradniku ni preostajalo drugega, kakor da je spoznal, kako prav za prav nima pravice, da dolži kuharico po nedolžnem, zato se je hotel vrniti k svoji ženi.

«Čuj, Pelagija, ti si sprejela moje suknjo, da jo očistiš; kam si jo dala? «O, oprostito, gospod, pozabila sem jo dati na stolico... Obešena je pri ognjišču... Gagin je dotipal nočno suknjo pri peči, jo oblekel in se napotil proti spalnici. Marija Mihajlovna je med odstopitvijo moža že legla, da bi ga počakala. Tri minute je bila mirna, nato jo je pričela mučiti nepotrpežljivost.

«Koliko časa ga ni nazaj! si je mislila. «Dobro je, če se nahaja v kuhinji tisti... nemoralnež, toda, če gre za tatu? V njeni domišljiji je nastala nova slika: soprog vstopi v kuhinjo... udarec s sekuro... umrje ne da bi vzkliknil... mlaka krvi... Preteklo je pet minut, pet in pol, končno šest... Njeno telo se je orosilo z mrzlim znojem.

«Vasilij, je zaklicala «Vasilij! Čemu pa kričiš? Saj sem tu... je zastila moža, ki je prišel z lahkimi koraki. «Kaj pa je? Ali te ubijajo? Uradnik se je približal postelji in sedel na njen rob: «V kuhinji ni nobenega, je dejal. «Ti si sanjala... Lahko se pomiriš. Pelagija je

baš tako krepostna kot njena gospodinja. Kako boječa si! Kako si plašna! ji je pravil smeja. Jutri pojdi k zdravniku, naj te ozdravi tah halucinacij. Ti si palopoplačna! «Čutim nekak duh v zraku... je dejala žena. «Ribe ali nekaj podobnega, tudi čebula... «Seveda... nekaj visi v zraku... Ne morem spati. Prižgem svečo; kje so vžigalice? Pokažem ti fotografijo predsednika sodnega dvora. Včeraj se je poslovil in dal vsakemu po eno fotografijo s svojim podpisom.

Gagin je vzel vžgalico, jo podrgnil po steni in prižgal svečo. Toda jedva se je oddaljil za korak od postelje, da počise fotografijo, je zasteljal strašen krik. Obrnil se je in videl ženo z izbuljenimi očmi, ki ga je gledala vsa začudena, vsa iz sebe...

«Ti si vzel v kuhinji svojo spalno suknjo... ga je vprašala in pobledela. «Seveda... Kaj pa je? «Poglej se!

Uradnik se je pogledal in vzkliknil tudi on. Na njegovih ramenih se je košati mesto spalne suknje velik ognjegasec plaskal. Kako je prišel na njegova ramena? Med tem ko je razmišljal ta problem, si je njegova žena ustvarila v svoji domišljiji novo sliko: tema, tihota, šepetanje, in tako dalje, in tako dalje...

Gospodarstva

Sladkorna repa in Industrija

Sladkorni trst in sladkorna repa sta prvini, iz katerih pridobivamo sladkor. Repa se je napram trstu uveljavljala dolgo vrsto let na umeten način. Ščitile so jo izvozne premije in zaščitne carine. Tekmovanje med sladkornim repo in sladkornim trstom je leta 1902. dovedlo do zmane bruseljske konvencije, ki je rešila vprašanje gojenja obeh predmetov in odpravila izvozne premije. Danes prevladuje gojenje trsta spriču visokega odstotka sladkorja in spriču izvanredno nizkih proizvodnih stroškov. Na enem hektarju s trstom posejane površine je mogoče pridelati 100 do 110 q sladkorja, medtem ko ga daje sladkorna repa v najboljšem slučaju komaj polovico. Lanskega leta se je na celam svetu pridelalo 25 milijonov ton sladkorja. Na trst ga je odpadlo 16 milijonov, na repo pa komaj 9 milijonov ton. Sama Kuba proizvaja 1/4 trstne in 1/4 celokupne svetovne produkcije.

Sladkorni trst je proizvod tropičnih dežel. Kuba, Java, Angleška Indija, Havajsko otočje, Brazilija, Filipinski otoki, Formosa, Portorico, Argentinja in Peru spadajo med najglavnejše pridelovalce trstnega sladkorja. Sladkorna repa prvači v zmernem podnebnju. Goje jo v večji ali manjši meri skoro vse evropske države, izven Evrope pa samo Združene države in Kanada. Od približno 9 milijonov ton sladkorja iz zadnje kampanje je odpadlo na Evropo 8 milijonov in le 1 milijon ton na Združene države in Kanada.

Italija je pričela gojiti sladkorno repo okoli leta 1888. Tedaj je bila ustanovljena v mestu Rieti prva sladkorna tovarna. Do leta 1900. jih je bilo ustanovljenih nadaljnjih 25. Vzporedno z zidanjem tovarne je napredovalo tudi gojenje sladkorne repe. Leta 1888. je bilo posejanih 250, dvanaest let pozneje pa že 20.000 hektarjev površine. Produkcija sladkorja je v imenovanih dveh letih znašala 4400 oziroma 595.587 q. Leta 1910. se je pridelalo že 1.692.495 q sladkorja. Letos je bila posejana sladkorna repa na 115.000 hektarjih površine in računa se na 3 1/2 milijone q sladkorja.

Gojenje sladkorne repe se je nazbolj razširilo po Emiliji in Benečiji. V zelo oddaljenem razmerju sledi pokrajine Toskanta, Lombardija, Abruci, Piemont, Umbrija in Lacij. Sladkorna repa ni našla v Italiji istih vremenskih ugodnosti kakor n. pr. v srednji Evropi. Premnoge pomladanske padavine ter suha in vroča poletja skrajšujejo njeno razvojno dobo in ovirajo s tem nabiranje sladkorja v koreninah. Kot nadaljnjo napako je treba omeniti prezgodnjo letino (avgust-september) spriču potrebo, da se pripravi zemlja za jesensko setev pšenice. Neglede na to se pa s raznimi poskusi skuša prilagoditi rastlino zahtevam italijanskega podnebnja.

Sladkorna tovarne so nastale le v onih pokrajinah, kjer se goji sladkorna repa. Emilija jih ima 21, Benečija pa 20. Te dve pokrajini dajate 85% letnega pridelka. Dalje ima Lombardija 4, Toskana 3, Umbrija 2, Lacij in Abrucij po 1 tovarno. Skupaj nahajamo v Italiji 53 sladkornih

tovarov, ki zamorejo predelati dnevno približno pol milijona q sladkorne repe in pridobiti iz nje 50.000 q sladkorja; 20 čistilnic zamore izčistiti do 20.000 q blaga na dan; 15 žganjaren destilirati 1—1 1/2 milijona q melase na leto in 25 sušilnic osuši na leto približno 350.000 q zrežkov sladkorne repe, ki služijo živini za krmo. Tovarne zaposlujejo med letom približno 8500, v času kampanje pa 25.000 delavcev in uradnikov. Vrednost vseh naštetih tovarov skupaj se cent preko ene milijarde lir.

Konsum sladkorja je znašal leta 1900. le 3 kg na prebivalca. V teku 25. leta je narasel na 8 kg. Smo tedaj še zelo oddaljeni od združenih držav, Anglije, Nemčije, Francije in Belgije ter Švice, kjer odpade na posameznega prebivalca po 50, 40, 20, 22 in 34 kg sladkorja. Danes se konsumira v naši državi okrog 3.300.000 q sladkorja, od katerega prejme država za proizvodni davek preko 1300 milijonov lir letno. Ker odpade na prebivalca po 8 kg, plača isti 32 lir davka na leto.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Šahovska tekma

V kopališču Kissingen se je te dneve končala šahovska tekma, ki so se je udeležili znani in priznani šahovski mojstri. Prvo nagrado je dobil Rus Bogoljubov z osmimi točkami, drugo Capablanca s sedmimi, tretjo in četrto nagrado sta dobila dr. Tuwe in Rubinstein s 6 1/2 točkami, peto Niemzowitsch s šestimi točkami, šesto nagrado pa Rati s 5 1/2 točkami. Tem so sledili Marshall, Tartakower in Yater s 5, Spielmann s 4 1/2, dr. Tarrasch s 4 in Mieses s 3 točkami. Drugo leto bo pozval Bogoljubov dr. Aljechina na šahovski dvoboj, da se odloči, kdo bo kralj v šahu prvenstvo. Capablanca, se vidi, je že odigral kot prvak.

Novo letalo

Tehnično vodstvo angleških kraljevih zračnih sil je dalo zgraditi najnovejši tip letala, s katerim namreča pobiti vse dosedanje rekorde glede trajnosti in dolgotrajnosti. Novo letalo, ki se imenuje «Hush Hush» je v prvi vrsti določen za dolgotrajne plete. Vse aparat obdaja nekaka mistična skrivnost, ker ne marajo še izdati nobenih podatkov glede letala. Toliko se je zvedelo, da bo letalo vztrajalo osemdeset ur v zraku. Njegova hitrost se ceni na 150 kilometrov na uro. Če se vsi ti podatki izkažejo kot pravilni, potem bo letalo lahko prevozilo pot dolgo 11.300 km, ne da bi se ustavilo.

Zakladi na dnu morja
Neko holandsko podjetje je sklenilo, da dvigne zaklade iz ladje «Lutine». «Lutine» je bila francoska ladja, ki bi morala leta 1799. pod angleško zastavo prepeljati veliko količino zlata in srebra za angleške vojake v Texelu, a se je pri Terschellingu severno od Holandske potopila s posadko vred, ki je štela dve sto petdeset mož. Na krovu je bilo zlata in srebra za dvajset milijonov holandskih goldinarjev. (En holandski goldinar skoraj osem lir).

BORZNO POROČILO
Trst, dne 27. avgusta 1923.
Amsterdam 263.50-267.50; Belgija 74.77%; London 92.58-92.78; Norveška 503-513; New York 19.03%-19.09%; Španija 314-320; Švica 366.75-368.75; Albanska 366-368; Atene 24.50-25.-; Berlin 452.25-458.25; Bukarešt 11.45-11.85; Praga 56.47%-56.76%; Madžarska 329.50-335.50; Dunaj 293.50-272.50; Zagreb 33.47%-33.77%.

Uradna cena zlata (24. VIII.) L 368.56; vojnoškodninske obveznice L 75.70.

ZLATARNA Albat Pevh
Trst, Vln Maximal 40
kupuje krome po 1-46
Popravlja in prodaja zlatenito.

Protli TRAKULJI
Ugledni zdravilki priporočajo že več let in predpisujejo kot SREDSTVO Z GOTOVIM IN TAKOJŠNJIM UČINKOM
TENIFUGO VIOLANI
ki ga izdeluje kemik-tekmar G. VIOLANI v Milanu

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejo poročitvom
uraduje v lasni hiši
Via Torre bianca 19, I.
Telefon št. 25-67.

Sprejema navadne hranil. vloge na knjižice, vloge na tek, račun in vloge na čekovni promet in jih obrestuje
po 4%
Večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema «DINARJE» na tek, račun in jih obrestuje po dogovoru. Davek od vlog plačuje zavod sam. - Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kredite. - Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (sake)
Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.
Ob nedeljah je urad zaprt.

TISKARNA

"EDINOST"

IZVRŠAJE VSA TISKARSKA DELO V NAJMODERNEJEM STILU. - Razpolaga z najmodernejšimi tiskalnimi stroji, ki jih dobavlja I. I. D. Linotype, stereotipni ter rotat. strojem. Naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah. - Telefon 11-57. TRST, UL. SAN FRANCESCO D'ASSISI 20.